

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine
professoris**

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Sabbato an[te]. iii. d[omi]nica[m] aduent[us].

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

aduētus Berno Fo. XXXVIII

est execrabilis. *Gl̄i Matth. xv. 5.* Fatus virginibus clausa est tanta ne intraret ad sponsum. Et frustra orauerunt dicentes. Domine aperi nobis. Imo dictum est eis. Nescio vos Item nec se iuuare poterunt satisfaciendo de peccatis per penitentiam quia nullum poterit esse mutatio de statu cuius per ad statu gratie. *Eccles. xj.* Si ceciderit lignum ad austri aut ad aquilonem: in quo cunq; loco ceciderit ibi erit. *Sez in perpetuum.* Ideo dicit chrysostomus. Ibi non erit assistenti virtus nec pnie locum: nec defensio regis nec fugiendi facultas: nec latendi possibilitas: nec apparens securitas: nec satisfactoris utilitas: et ex angustia omni nihil manet ibi nisi luctus. Teneamus ergo docimeti sapientis. *Eccles. ix. di.* Quidcumque potest manus tua instanter operare: quia nec opus: nec ratio: nec sapientia: nec scia: valet apud angelos tuos. Tertio proposito suffragans auxiliu valet in irremediabili: quia sicut dicitur. Chrysostomus. Ibi nec diuitiae diuitibus: nec parentes parentibus: proderunt: nec angeli per hominibus intercederunt. Ideo dicitur *Esa. x.* Quid facietis in die visitationis et calamitatis de longe venientis: ad cuius configurationem auxiliu. Tunc reprobis oino erit clausa via misericordia quia nunc est aperta. *Aug. vel Greg. Missal.* ricordie nunc tempore iusticie postea tempore erit. *Sez in iudicio.* Tunc autem misericordie tempore: vocatur modo auersus: donat peccata querentes: patiens est super peccatores donec querantur: quicunque querentur praeterita obliuiscuntur: donat vobis sacrificium: tribuit vobis placet. Hoc ergo misericordie tempore non nos trahat fratres quia revertitur est iudicium quoniam iudex a severitate sua flecti non poterit. Quia amare tunc sibi qui in modo misericordie tempore inutiliter consumuntur. Exemplum. Hubertus narrat in tractatu de septuplici timore quod quando deo uocatus ex his in orationibus suis audiuit vocem lugubrem. Et quod tempore hoc esset audiuit. Ego sum una anima damnata. Et ille. Cur tam amare fles. Et illa respondit. Ego et anima damnata de nulla te tam dolemus sicut de tpe misericordia quod in utiliter consumsumus vbi in una hora potuisse penituisse et pena eternam quam uinc patimur evasisse. Idecirco duabus temporibus habemus operemur bonum. *Gal. vi.*

Pro tertio. *Judith. 7. c.* Uelis nolis in propria persona comparebis. Nam ut

dicitur extra de peccatis. Tue fraternitatis in causa criminali non potest constitui procurator: nec iudex aut assistens ibi corrumperunt pecunia. Nam sicut hunc in libro. Ita si ob stupra. *ff. de codicione ob turpe causam.* Quid si a fugitivo. Judex accipiens pecuniam ne iudicet criminis fur est et solutum ab eo ut a fur reperitur. Pensate quoniam angustias criminis cum se sit iudicem de propinquo venturum et assistenti magna contra se animata et castum suum oino irremediabile. Expone tecum notando: quod tunc unusquisque dicit illud *Thren. iij.* Perire finis meus et spes mea a deo.

Sabbato ann. iij. dominica aduentus.

Habituatus *a* *c.* *Domus Jacob venite et ambulem in lumine dei nostri Isa. iiij. Abiudamus opera tene. 7. Et ambulamus in lumine dei nostri. Sunt autem ibi tria notanda:*

Imitatio amarosa. Venite.
Imitatio iudicio grossa: domus Jacob.
Imitatio iudicio fructuosa: ut ambulemus. *De anno. Isa. iiij. Venite ascendamus ad montem domini et ad domum dei Jacob. Descendo Isa. viij. Miserebitur dominus Jacob. De tertio Isa. iiij. Docebit nos visus suas et ambulabimus in semitis eius.*

Abiciamus *c.*

Pro primo. In membro nostro forma facta sit subito vel successiva. Quid successiva. *Heb. ii.* Per oia debuit fragilis assimilari. Quid subito. *Aug. De trinitate.* Ut verbum dei in vteru venti factum est caro seruata per etate nature: et perfectis horum in veritate carnis et anime. Respondebat bonus. *in. iij. dis. iij. Absque dubio (sic dicitur Aug.) corporis nostri ab instanti concepcionis habuit perfectionem originationis. Littera ratio potest quod signari. Primo ex parte verbi assumentis quia non decebat illud assumere partem naturae humane ut esset homo sicut quidam. Secundo ex parte virtutis operantis quod ibi operabatur mirabiliter hoc enim est miraculum miraculorum quod femina concipiatur deum. Tertio ex parte virtutis concipiencis quod statim sensit mortis effectus est in die: et in die non erat nisi quod de erat ille quemcepatur: et non gruebat carnem nec*

Sabbato post. II. Dñicā

deo nec aīe vñrī nīshaberet mēbroꝝ dīs
stinctionē zuemētē. Lū aut̄ dī. Debuit
q̄ oia fratrib⁹ assilari: hoc intelligit q̄ntuz
ad ea q̄ faciebat ad gnis hūani redēptioꝝ
seu repationē. Hec Bonauē. Pro funda
mento. Nō est q̄rendus ordo nature in for
mātē corpis ch̄ris cū p̄ sp̄s sanctū facta
sit eius formatō. Dejotil. Me aut̄ p̄empla
ri debē corpuseulū illū sic subito forma/
tū minimū (vt dt Holgoth) inter om̄ia
hūana corpora sed tñ clarissima nobilitate
dotatū: de q̄ dicere possum⁹ illō stacij. Re
gnat i exiguis p̄clarā potētia mēbr⁹. Da
tor in exiguo regnabit corpe virtus. Dic
q̄ppe Alb. mag. phs. Quid mibi de mira
culis dei cū de naturalib⁹ differā. Sz nūc
ecōtra Ecere debem⁹. Quid nobis de na
turalib⁹ cū de miracul⁹ dei differam⁹. Na/
turaliter quicē successiue sit organizatio
fetiꝝ: sed corporis ch̄ri formatio facta ē mi
raculose. Querit ḡ An mēbroꝝ r̄c. Dic r̄n.
vt s̄. Ex q̄ p̄clude mirandū filij dei humi
litatez qui voluit om̄i mirū fieri. vt nos
magnoſ faceret. Phil. ix. Semetip̄ exia
niuit formā fui accipies. Exinanivit inq̄
ultra modū cōez alioꝝ. Auditez lati pecc
atores z indurati: vt dēdētez rebelleſ
deo. O q̄nta erit vobis p̄fusio q̄ p̄pere
opozetib⁹ corā eo. Nunc ḡ humilitati stu
dete filij dei humilitatē p̄replanteſ qui in
tanta venit humilitate ad liberandū gen
nus humanū. Figura Iudic. vi. Gedeon
hūilis purgas triticū missus est a deo ad
liberandū p̄plū de manu madian. Unde
angelo r̄ndit Ecce familia mea est .....
in manasse et ego minim⁹ in domo patr⁹
mei. Gedeon interpt̄tāt cirſūens in vtero
et signat ch̄im inūdi liberatore ſ q̄ a p̄nci
p̄. Dēceptiōis fuit vir p̄fectus q̄ ad aniaz:
et in corpe q̄ adē iniamēta mēbroꝝ. Da
dian iniqtas aut̄ p̄tradictio interpt̄atur.
Lb̄is itaq̄ inter oēs min⁹: missus est a
deo patre ad humani gnis liberatiōis. No
tate ḡ qm̄ nō singbos ſed humiles ſaluat.
Ps. Lū p̄plū humile ſal. fa. r̄c.

Pro ledo. Supra in p̄dēti ſimo r̄c.
Nūc aut̄ addenda eſt alia r̄o. ſ. ppter
iudicatiſ ſperij ſublimitatē inestimabilez
Lū vicz ſūt tres p̄dicōes m̄lētū tribiles
Potētia invincibilis.
Scientia infallibilis.

Ira implacabilis
Prima eſt potētia invincibilis. Eccl. xlviij.
Terribilis dñs z magn⁹: v̄hemēter z mi
rabilis potētia ip̄ius vicez q̄ ſe extendit ad
om̄ia. Jō dī. Matth. x. Nolite timere eos
q̄ occidunt coꝝ: p̄tiam aut̄ nō p̄t̄ occide
re. Lū aut̄ timete q̄ po. cor. z a. pdere i ge
bennā. O q̄timēda eſt hec potētia qm̄ oī
no eſt ineffugibilis. Sap. xvij. Tuā manū
effugere impossible eſt. **S**ed oia ſcia
eſt infalibilis oia infallibilitē vidēs. Aug.
Quicqđ fecero de p̄ficit: vtpote p̄perv⁹
inspector oīm cogitationū: intentionū z a/
ctionū. Lū hec diligēt p̄ſidero: ingēti tre/
more p̄iter z rubore p̄fundor: q̄r eū vbiq̄
pſente et oia occulta mea videntē intueor
Et Proverb. x. In oī loco oculi dñi p̄tē
plantur bonos et malos. Jō bñ dī Boe/
tius in fine de ſolatione. Dagna r̄c.
Tertio ira ſua eſt implacabilis. Ideo
Haū. j. An faciē indignatiōis eius ſta
bit z q̄s reſiſter in ira furoris ei⁹ Et Eze
chie. vij. Immīnitā furorē meū in ter uidi
cabo te iuxta vias tuas et ponā ſe te om̄es
abominationes tuas z nō parcer ocl's mei
us et nō miserebor. z Elsa. xx. Ardēs fu
ror ei⁹ z grauis ad portanduz. Jō etiā dī
Apoc. vi. Reges terre: p̄ncipes z tribu
ni: diuites z fortes: ois ſuus z liber dīcēt
mōtibus z petris cadite ſup nos z abſcō
dite nos a facie ſedentis ſup thronū z ab
ira agni qm̄ venit dies magn⁹ ire ip̄ius z
q̄s poſt ſtare. Et nota bn q̄ dī: ab ira ah
gui: q̄ ip̄e ch̄is in ſe eſt agnus miſſim⁹:
ip̄is tñ reprobiſ videbiſ terribilissim⁹. vñ
Aug⁹. Deus in ſeip̄m eſt alpha z o: p̄nci
piū et finis: in mōdo creator et rector: in
angelis decor z ſapor: in electo liberator z
adiuutor: i reprobo terror et horroꝝ. Et no
t̄. ter dīcīt: reprobo terror et horroꝝ: qm̄
ſeu eū ampli⁹ ſa ſibi miſererī nolle. Tū
Sap. xix. Imp̄is vſq̄ in nouissimuz ſine
miſericōdia ira ſupueniet: nō quidē ſine miſeri
cordia taxatiōis: vt dī Bonā. in. liij. dī.
xlvij. quia ſp̄ in taxatiōe pene eſt aliq̄nia
ſed ſine mia relaxatiā pene carate. Dult
tū ponderāda ſunt hec: quia nū ſi aliq̄n
iuste nobis iraſcīt deus: multa tamē faci
litate nū placari p̄t̄ qui tūc erit implaca
bilis. Exemplū Lē. līm⁹ Exod. xxxiiij. q̄
deu pumire volente ſios israel: Moyses

dominuit. Et Num. xvij. Aaron ipsum iam pumiente pescuit. Et. q. Reg. xxiiij. Dab uid angelum peccantem ipsum humiliante placauit. Et Isa. xxvij. Ezechias sententia de sua morte reuocari impetravit. Et Jo ne. iij. Annuitaz penitentia sententia de extermimo cunctatis iam pulgata reoca ri pmeruit. Laueam fratres ne hanc misericordiam amittamus et implacabilem iram incurramus. Audiamus g. Ioannem phariseum dicit. Matth. iij. Progenies viderat quod oñdet vobis fugere a ventura ira. facite ergo dignos fructus penitentie. Et sequit. Iusti securis ad radice arboris posita est. His arbor recta. Ubi est cominatio mortis et iusti dicunt.

Pro tertio Aduentis recte. Hec igitur sepius cogitate. Dicit lex. Qualitas negotiorum est consideranda. ff. de iudicis. Non nunc. et L. vi. l. si quoniam. Et de appell. L. sit romana. et de iure. c. xl. in fine. Terribilissimum ipsis negotiorum est hoc. Horate parabolam quam ut recitat Jo. Dam. Barlaam propositus iosephat. Rex quidam sedes in curru aureo obuios habuit duos pauperes in habitu sordido quod exiliis de curru osculatus est. Magnis autem principibus nullam videbat reuerentiam exhibere: sed tristis in seipso et meditans erat. Qua de re indignati sunt contra eum. Quidam sciens frater eius: petiit ab eo huiuscmodi rei cam. Dixit rex: Regredieris cras et causam tibi patet faciam. Erat autem eius suetudo quoniam aliqui erat morti adiudicatur. Tibicines ad portam eius mittebat: hos ergo misit ad portam fratris. Quos audiens tremefactus expauit timore mortis sententia. Tocaz ergo nocte in ciuiliatu transiit cum filiis: uxore: et familia. Dane facto ante fores palatiu la chrysma pflusus adevit: curuatis gembris: prolosque manibz veniatis postulatis. Zubet at ipsum rex nudari: ligari et ex ope applicari gladiis morte expectabat lugens. Jussit rex ioculariores et musicos coram eo catare: sed nihilominus flebat. Et regi causa fletus reqrenti respondebat: Quomodo non fieri possum cum video gladios vndeque circumstantes. Tunc rex ei clementer ait: Frater charissime si tu nullius offense sis: pseius et tamquam crepant tuba terribili expauisti et a facie mortali hominis corruisti: quo

nō magis timet molto per secedere mecum reperire coraz eterno iudice cuius gladii me vndeque circumstant: cuius sapientia est incepitibilis: potestia insupabilis: et ira in placabilis. Ubi autem principes terreni me timare non poterunt: hi paupes quod vidisti mediatores mei erunt. His auditis arcu stantes quibus sapientia regis admirantes extiterunt. Sic itaque et vos timeatis coram summo iudice operae. Nam ut dicit Paulus. Heb. x. Horrendum est incidere in manus dei viventes.

Domica. iij. aduentus Dane.

Habiciamus

Autem tu es qui venatus es. Matth. xj. Abiiciamus recte. ut ipsum suscipe digni simus. Possunt autem verba predicta exponi de triplici choru. scilicet de aduentu corporalis apparitionis: quoniam scilicet apparuit in corpore humano. De aduentu spiritu lis visitationis. Et de aduentu finalis retrubutionis. De prophec. xxix. Non auferetur scepter de iuda. sed donec veniat qui mitterendus est. De secundo Jo. xiiij. Ad eum venientem in visione apud eum faciemus. De tertio. L. x. iiiij. Veniet dominus et illu. abscon te recte.

Abiiciamus recte.

Pro primo enim incarnationis opere magis debet approbari spusamento quam alteri personae. Non. Incarnationis filius dei est eius missio et donatio: sed missio et donatio coepit patri quam spusamento. Juxta illud Jo. iij. Sic deus dilexit mundum ut filium suum unigenitum daret. Rendet bona. iij. iiiij. Opus incarnationis manifestatum est diuina potestia: sapientia: et bonitas. secundum diversas operationes. In operatione enim inter omnibus inter quod est infinita distinctione manus festas diuina potestia. In operatione vero ad uniuersis modis agnoscitur: sicut operatur operatur ad humani generis remedium manus statutus dei sapientia. In operatione vero ad fructum sive effectum preceperat quod se obtulit domino in odore suavitatis: manifestans diuinam misericordiam et charitatem. Potest ergo incarnationis appropriari tribus personis secundum diversas consideraciones: scilicet operatione tamquam magis appropriate spusamento. Tunc propter erroris exclusio-